

Tiskové prohlášení k zajištění dopravní obslužnosti

10. 04. 2018 00:00

Tři sta milionů korun vloni zaplatil Liberecký kraj za veřejnou autobusovou dopravu ze svého rozpočtu. Letos to bude dokonce tři sta dvacet devět milionů korun. Jejím prostřednictvím zajišťuje občanům veřejné spoje, které ročně využívá necelých 13 milionů cestujících. Prověřování postupu některých kroků Libereckého kraje při zajištění dopravní obslužnosti ze strany Policie ČR na zajištění této veřejné služby nic nemění. Naopak lídři krajské koalice Martin Půta (SLK), Jitka Volfová (ANO 2011), Pavel Svoboda (ČSSD) a Dan Ramzer (ODS) i ředitel krajského úřadu René Havlík kvitují postup Policie ČR, protože dle jejich názoru konečně potvrdí správnost dosavadních kroků samosprávy a zamezí účelovému napadání rozhodnutí samosprávy.

Krátká rekapitulace situace, ve které se Liberecký kraj a autobusová doprava nachází. Ke konci roku 2014 skončila platnost stávajících dlouhodobých smluv a kraji se také díky obstrukcím některých dopravců a průtahům ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) nepodařilo vysoutěžit nové dopravce. Na další dva roky proto kraj uzavřel přechodné smlouvy se stávajícími dopravci, přitom snížil cenu dopravního výkonu (úspora proti předcházejícím smlouvám za roky 2015 a 2016 činila 80 milionů korun) a zkvalitnil vozový park. V listopadu v roce 2016 vláda nařídila zvýšení mezd řidičů autobusů a vstoupila tak do existujících smluv. Liberecký kraj musel pro rok 2017 na pokrytí mzdových nákladů uvolnit z vlastního rozpočtu 60 milionů korun. Po dlouhých jednáních s dopravci a vyhrožováním stávkou navýšil Liberecký kraj vyplácené zálohy a hledal řešení, které neohrozí veřejnou dopravu. Na základě stávajících přechodných smluv však mohla být dopravcům navýšena kompenzace pouze o 5,706 mil. korun (jedná se o limit daný zákonem o zadávání veřejných zakázek).

V březnu 2017 rada kraje rozhodla o zahájení zadávacích řízení veřejných zakázek „Dočasné zabezpečení dopravní obslužnosti Libereckého kraje veřejnou linkovou osobní dopravou – oblast Sever a oblast Východ“ v jednacím řízení bez uveřejnění. Důvodem bylo sdělení dopravců, že jim poskytnuté krajské peníze stačí jen na omezenou dobu. Koncem dubna rada kraje po projednání

v zastupitelstvu obě tyto zakázky zrušila, protože dopravci zneužili situaci, ve které kraj byl, a jejich nabídky neodpovídaly nákladům na zvýšení mezd řidičů. Dopravci ve srovnání s aktuální cenou dopravního výkonu dle stávající smlouvy výrazně a neodůvodnitelně navýšili nabídkové ceny. Kraj se také obrátil na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, aby prošetřil podezření na nekalostní praktiku uchazečů o zakázku. V nových jednacích řízeních uzavřel se stávajícími dopravci smlouvy za výhodnější ceny, přesto lze některé postupy dopravců a konkrétních osob označit za zneužití monopolního postavení v regionu. Libereckému kraji se tímto postupem jen v oblasti Sever podařilo v roce 2017 ušetřit 9,2 milionu korun. V té době vedení kraje začalo jako jednu z možností, jak se v budoucnosti bránit proti podobnému postupu, uvažovat o založení vnitřního dopravce, tedy vlastního dopravního podniku. Podle zpracovaných analýz je pro Liberecký kraj nejvýhodnější majetkový vstup kraje do již existující společnosti ČSAD Liberec, a.s. Tato obchodní společnost vznikla v roce 1999 z původního státního podniku. Má jasnou vlastnickou strukturu, navíc 14 procent akcií vlastní obce v Libereckém kraji, disponuje vozovým parkem, řidiči a zkušenostmi. Konkurenční společnost BusLine a.s. napadla postup kraje u ÚOHS. Prvoinstančně ÚOHS postup kraje posoudil jako správný, proto samospráva kraje činila všechny kroky k dokončení majetkového vstupu. Těsně před koncem roku Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) svým rozhodnutím zakázal kraji akcie podniku koupit a zcela proti svému původnímu rozhodnutí začal považovat akcie za věc, kterou je potřeba soutěžit stejně jako nákup pohonných hmot nebo toaletního papíru. Kraj se tedy díky nepředvídatelnému rozhodování ÚOHS ocitnul v mimořádné situaci, kterou řešil zadáním dopravní obslužnosti stávajícímu dopravci ČSAD Liberec a.s., za podmínek výhodnějších, než byla nabídka společnosti BusLine a.s. na jaře 2017 po indexaci nákladových položek pro rok 2018 (o cca 1,26 Kč/km).

Liberecký kraj připravuje zakázky za desítky milionů korun. Od krajských voleb 2012 se o nich rozhoduje bez externích firem, ve složitějších případech s pomocí právního poradenství. Ale vždy se o nich rozhoduje v sídle kraje a bez vlivu zákulisních hráčů a hybatelů. Také proto jsou někteří členové samosprávy a zaměstnanci krajského úřadu během několika posledních let vyzýváni k podání vysvětlení různým policejním útvarům. Jak už jsme zmínili, prověřování Policie ČR směrem k jednotlivým krokům samosprávy se nijak nebráníme a naopak plně spolupracujeme. Jsme přesvědčeni, že bude potvrzena správnost našich postupů a především skutečnost, že se zodpovědně stavíme ke svěřeným veřejným prostředkům a jejich využití. Stejně tak máme plnou důvěru v to, že policie bude prověřovat a objasňovat další otázky, které se v oblasti zajištění dopravní obslužnosti dlouhodobě objevují. Například to, jaká je úloha zástupců vlastníků některých dopravních společností v Libereckém kraji, tzv. nezávislých odborníků, kteří za tyto firmy mluví a zastupují jejich zájmy v různých orgánech samosprávy, jejich vztah ke konkrétním úředníkům ÚOHS. Očekáváme také to, že budou prověřeny opakované pokusy vyhrožovat členům rady kraje a zastupitelstva kraje trestním stíháním, což jsou formulace, které opakovaně zazněly na jednání dopravního výboru, zastupitelstva kraje nebo v dopisech pro členy těchto samosprávních orgánů. Prověření policie si také zaslouží nabídky na odkup ČSAD Liberec a.s. v době, kdy probíhala jednacích řízení a jednání o majetkovém vstupu kraje do této společnosti.

Zdůrazňujeme, že všechny kroky Rady Libereckého kraje a Zastupitelstva Libereckého kraje k zajištění dopravní obslužnosti byly připravovány a rozhodovány na základě stanovisek odborných firem. Současně byly konzultovány s pracovní skupinou vedenou ředitelem krajského úřadu, která vznikla 28. 6. 2017 z důvodu zřízení vnitřního dopravce (jejími členy jsou zástupci odborů: právního, správního, ekonomického, dopravy, oddělení veřejných zakázek a zástupci společnosti Korid LK, koordinátora veřejné dopravy).

Naším cílem je a bylo zajištění potřebného rozsahu základní dopravní obslužnosti. Tedy dopravy pro tu část obyvatel kraje, kteří se do zaměstnání, škol, k lékařům nebo za kulturou jinak nedostanou. Je to jeden ze základních úkolů kraje a jeho samosprávy. Zároveň ale krajská samospráva odpovídá za to, aby vynaložené náklady byly vynakládány s maximální hospodárností. Pokud se jedná o založení vlastního dopravního podniku, jsme si velmi dobře vědomi toho, že s takovým postupem z dlouhodobého hlediska nesouhlasí soukromé dopravní společnosti, které na trhu v tomto směru působí. Zájem kraje není v souladu se zájmem majitelů dopravních společností, kteří by rádi letos plně zachovali jako zdroj svých podnikatelských příjmů 329 milionů korun z krajského rozpočtu, a to na základě dlouhodobě uzavřených smluv s jistotou indexace.

Našimi rozhodnutími jsme jenom v roce 2017 a 2018 ušetřili Libereckému kraji a jeho obyvatelům už téměř 15 milionů korun na rozdílech cen, a to bez vlivu na rozsah poskytované dopravní obslužnosti. Spravujeme veřejné prostředky odpovědně a v tom budeme dále pokračovat bez ohledu na to, jaké jsou zájmy některých soukromých firem a jejich nezávislých odborníků.

Pro zajištění dopravní obslužnosti v dalším období stále zvažujeme všechny možnosti, od veřejných soutěží, přes majetkový vstup do některých dopravců až po vytvoření vlastní firmy na zelené louce. O nejlepší variantě pro obyvatele kraje a jeho rozpočet budeme v příštích měsících rozhodovat nestranně a bez ohledu na snahu toto rozhodování ovlivnit.

Martin Půta, hejtman (SLK)

Jitka Volfová, statutární náměstkyně hejtmána (ANO 2011)

Pavel Svoboda, náměstek hejtmána, předseda zastupitelského klubu (ČSSD)

Dan Ramzer, předseda zastupitelského klubu (ODS)

René Havlík, ředitel krajského úřadu